

peşə xəstəliklərinin və istehsalat zədələnmələrinin ləğvi xalqın maddi və səviyyəsinin daha da yüksəldilməsi dövlətin qarşısında duran prioritet məsələlər.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cu il tarixi qərarına uyğun davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir. Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açə bilir;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX.Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X.Təqvim mövzu planı:

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Mühazirə	
1	<p>Mövzu № 1 : Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin məzmunu, məqsədi Plan</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər. 2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu. 3. Əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumlar 	2	
2	<p>Mövzu № 2 : Əmək mühafizəsinin nəzəri əsasları.İnsanın psixoloji vəziyyəti, əməyin təhlükəsizliyinə təsir edən amillər Plan</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Əmək mühafizəsinin nəzəri əsasları 2. Zərərli və təhlükəli istehsalat amilləri və onların normaları 3. Psixofizioloji amillərin əməyin təhlükəsizliyinə təsiri və istehsalat işlərinin növləri 	2	
3	<p>Mövzu № 3: Əmək mühafizəsinin hüquqi və təşkilati məsələləri. Plan</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri 2. Əmək Təhlükəsizliyi Standartlar Sistemi 3. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları 4. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası 	2	
4	<p>Mövzu № 4 : Əmək mühafizəsi üzrə işlərin təşkili Plan.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi 2. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri 3. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti 4. Əmək mühafizəsinə ictimai nəzarət 5. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər 	2	
5	<p>Mövzu № 5: İstehsalat zədələnmələri və peşə xəstəlikləri Plan</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zədələnmələrin əsas səbəbləri, istehsalat zədələnmələrinin uçuğu və təhqiqi 	2	

			Möv mes.
	2. İstehsalat zədələnmələri və zədələnmələrin təhlili üsulları 3. Zədələnmə və peşə xəstəliklərinin maddi nəticələri		12
6	Mövzu № 6 : İstehsalat sanitariyası. İşçi sahədə mikroiqlim şəraiti Plan 1. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış 2. İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiqlimi 3. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları 4. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri	2	
7	Mövzu № 7 : Binaların qızdırılma, ventilyasiya, işıqlanma sistemləri və onlara verilən gigiyenik tələblər Plan 1. Binaların isidilməsinin təşkili 2. Binaların ventilyasiya sistemləri və onlara verilən tələblər 3. Binaların işıqlanma sistemləri və onlara verilən gigiyenik tələblər	2	
8	Mövzu № 8 : Səs- küy və titrəyişlərdən mühafizə məsələləri Plan 1. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri 2. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri 3. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mübarizə üsulları	2	
9	Mövzu № 9 : Elektrik təhlükəsizliyi Plan 1. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri 2. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri	2	
10	Mövzu № 10 : Laboratoriyalarda və tədris kabinetlərində məşğələ zamanı əmək təhlükəsizliyi Plan 1. Tədris otaqlarının normativ ölçüləri və iş yerlərinin parametrləri 2. Fizika, kimya, hesablama texnikası kabinetlərində təhlükəsizlik tədbirləri 3. Rəsmxət və xidmət əməyi kabinetlərində təhlükəsizlik tədbirləri	2	
11	Mövzu № 11 : Məktəb və tədris. emalatxanalarında əmək təhlükəsizliyi Plan	2	

	<p>1. Maşın və avadanlıqların təhlükəli zonaları və onlardan mühafizə tədbirləri</p> <p>2. Metal və ağac emalı işlərində təhlükəsizlik tədbirləri</p> <p>3. Qaynaq və lehimləmə işlərində təhlükəsizlik tədbirləri</p>		
12	<p>Mövzu № 12: Şüalanmalardan mühafizə məsələləri</p> <p>Plan</p> <p>1. Ionlaşdırıcı və elektromaqnit şüalanmaları və onlardan mühafizə</p> <p>2. Lazer şüalanmaları və onlardan mühafizə</p> <p>3. Ultrabənövşəyi şüalanmalar və onlardan mühafizə</p>	2	
13	<p>Mövzu № 13. Zərərçəkmiş şəxslərə ilk tibbi yardım qaydaları.</p> <p>Plan</p> <p>1. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınması zamanı ilk yardım.</p> <p>2. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım</p> <p>3. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım</p> <p>4. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.</p>	2	
14	<p>Mövzu № 14: Yanma və maddələrin yanğın təhlükəli xassələri</p> <p>Plan</p> <p>1. Yanma, yanma üçün vacib olan şərait</p> <p>2. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı</p> <p>3. Konstruksiya və materialların odadavamlığı və Yanğın profilaktikası</p>	2	
15	<p>Mövzu № 15 : Yanğınsöndürmə vasitələri, onlarla işləmə qaydaları</p> <p>Plan</p> <p>1. Odsöndürücü maddə və tərkiblər</p> <p>2. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı</p> <p>3. Yanğın rabitəsi, siqnalizasiyası, texniki qurğuların ildırımından mühafizəsi</p>	2	
Cəmi		30	

	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Laboratoriya	
1	Mövzu № 1. Zərərli və təhlükəli istehsalat amilləri və onların normaları.	2	
2	Mövzu № 2. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları.	2	
3	Mövzu № 3. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri.	2	

4	Mövzu № 4. Zədələnmə və peşə xəstəliklərinin maddi nəticələri.	2
5	Mövzu № 5. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri.	2
6	Mövzu № 6. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri.	2
7	Mövzu № 7. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri.	2
8	Mövzu № 8. Zərərçəkmiş şəxslərə ilk tibbi yardım qaydaları.	1
Cəmi:		15

İş vaxtı, istin
İşçilərin və i
6. Əmək müha
7. Əmək müha
8. Əmək müha
9. Zədələnmə
10. İstehsalat zər
İkinci kollokvium

XI. Fənn üzrə tələblər: Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi sahəsində qüvvədə olan qanunvericilik və normativ sənədləri, təhlükəli və zərərli istehsalat amilləri və onların insan orqanizminə təsirini, zərərli amillərdən mühafizə vasitələri və üsulları; istehsalat sanitariyasının əsas tələblərini, şəxsi gigiyena məsələlərini, görülən işə uyğun təhlükəsizlik texnikası qaydalarını, müəssisədə rəhbərliyin və mütəxəssislərin əmək mühafizəsi sahəsində hüquq və vəzifələrini bilməlidir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- müəhazirə, seminarlar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimatlar və müzakirələr, debatlar;
- qrup qiymətləndirməsi;

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

FTN 1. Müəssisələrdə sağlam və təhlükəsiz iş şəraitinin təşkili. Müəssisə, idarə və təşkilatlarda əməyin mühafizəsi xidmətinin təşkilinə dair qanunvericilik. Əmək mühafizəsinin hüquqi və təşkilatı məsələləri. Əməyin mühafizəsinin əsas prinsipləri və işçinin hüququnun təminatı. Müəssisələrdə əməyin mühafizəsi xidmətləri və nəzarət.

FTN 2. Müəssisələrdə (qida və yeyinti sənayesində) sağlam iş şəraitinə qoyulan tələblər. İş zonası havasına sanitariya-gigiyena tələbləri.

FTN 3. Müəssisələrin (qida və yeyinti sənaye sahələrinin) planlaşdırılmasında gigiyenik-texniki və sanitariya normaları.

FTN 4. Müəssisələrdə (qida və yeyinti sənaye müəssisələrində) ventilyasiya sistemlərinin təşkili. İstehsalat otağında tələb olunan hava mübadiləsinin təyini. İstehsalat zərərləri və onlardan mühafizə.

FTN 5. Əməyin gigiyenası və istehsalat sanitariyasının əsasları.

FTN 6. Azərbaycanca yeyinti sənayesi. Müxtəlif yeyinti sahələri üzrə təhlükəsizlik tələbləri. Qida məhsullarının təhlükəsiz saxlanması və emalı müəssisələrinə qoyulan təhlükəsizlik tələbləri.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları

Birinci kollokvium sualları.

1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər.
2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.
3. Zərərli və təhlükəli istehsalat amilləri və onların normaları

5. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları
6. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası
7. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi
8. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri
9. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər
10. Zədələnmələrin əsas səbəbləri, istehsalat zədələnmələrinin uçotu və təhqiqi
11. İstehsalat zədələnmələri və zədələnmələrin təhlili üsulları

İkinci kollokvium sualları.

1. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış
2. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları
3. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri
4. Binaların ventilyasiya sistemləri və onlara verilən tələblər
5. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri
6. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mübarizə üsulları
7. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri
8. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınması zamanı ilk yardım.
9. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım
10. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.

XVI. İmtahan sualları :

1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər.
2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.
3. Əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumlar
4. Əmək mühafizəsinin nəzəri əsasları
5. Zərərli və təhlükəli istehsalat amilləri və onların normaları
6. Psixofizioloji amillərin əməyin təhlükəsizliyinə təsiri və istehsalat işlərinin növləri
7. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri
8. Əmək Təhlükəsizliyi Standartlar Sistemi
9. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları
10. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası
11. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi
12. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri
13. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti
14. Əmək mühafizəsinə ictimai nəzarət
15. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər
16. Zədələnmələrin əsas səbəbləri, istehsalat zədələnmələrinin uçotu və təhqiqi
17. İstehsalat zədələnmələri və zədələnmələrin təhlili üsulları
18. Zədələnmə və peşə xəstəliklərinin maddi nəticələri
19. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış
20. İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiklimi
21. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları
22. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri
23. Binaların isidilməsinin təşkili
24. Binaların ventilyasiya sistemləri və onlara verilən tələblər
25. Binaların işıqlanma sistemləri və onlara verilən gigiyenik tələblər
26. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri
27. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri
28. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mübarizə üsulları
29. Maşın və avadanlıqların təhlükəli zonaları və onlardan mühafizə tədbirləri
30. Metal və ağac emalı işlərində təhlükəsizlik tədbirləri
31. Qaynaq və lehımləmə işlərində təhlükəsizlik tədbirləri
32. Tədris otaqlarının normativ ölçüləri və iş yerlərinin parametrləri
33. Fizika, kimya, hesablama texnikası kabinetlərində təhlükəsizlik tədbirləri
34. Rəsmxət və xidmət əməyi kabinetlərində təhlükəsizlik tədbirləri
35. İonlaşdırıcı və elektromaqnit şüalanmaları və onlardan mühafizə
36. Lazer şüalanmaları və onlardan mühafizə

37. Ultrabənövşəyi şüalanmalar və onlardan mühafizə
38. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri
39. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri
40. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri
41. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınıması zamanı ilk yardım.
42. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım
43. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım
44. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.
45. Yanma, yanma üçün vacib olan şərait
46. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı
47. Konstruksiya və materialların odadavamlığı və Yanğın profilaktikası
48. Odsöndürücü maddə və tərkiblər
49. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı
50. Yanğın rabitəsi, siqnalizasiyası, texniki qurğuların ildırımından mühafizəsi

Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi fənninin sillabusu Qida mühəndisliyi –6006023 ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasının iclasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur. (07 yanvar 2026 ci il 05 sayılı protokol).

Fənn müəllimi: baş müəllim. V.Ş. Quliyev

Kafedra müdiri: dos R.F. Əliyev